

Чернявський В.В.,
доктор педагогічних наук,
доцент
(Херсонська державна
морська академія)

ФОРМУВАННЯ АУТОНОМНОЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ФІЗИКИ ЗАСОБАМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ МЕРЕЖНОГО СЕРЕДОВИЩА

Нині в українській та світовій освіті інтенсивно відбувається процес впровадження в навчальну практику інформаційних технологій та інструментів, що пов'язано з глобальною інтеграцією і розширенням політичних, економічних та культурних зв'язків між країнами, поширенням відкритого доступу до інформаційного простору. За таких умов вимоги до сучасного фахівця вимагають ціннісних корекцій в навчально-виховному процесі, що останнім часом призводить до появи інноваційних форм навчання, зокрема, дистанційних, які зазнають широкого запровадження в освітній процес. Україна активно включилася у становлення нової системи освіти, орієнтованої на входження до світового інформаційного освітнього простору. Відповідно, відбуваються суттєві зміни не лише в теорії, але й у практиці навчання. Тому проблема широкого застосування дистанційного навчання у сфері освіти в останні роки викликає підвищений інтерес. При цьому широке поширення глобальних мереж в сучасному суспільстві відкрило можливість коректно ставити питання про застосування дистанційних технологій у навчанні як спеціальних, так і фундаментальних дисциплін, зокрема фізики. У зв'язку з цим, суттєвих специфічних рис набувають і основні складові методичної системи навчання фізики майбутніх фахівців морського та річкового транспорту. При цьому слід зазначити, що для морських закладів вищої освіти запровадження дистанційних форм навчання є вкрай актуальним, що пов'язане з особливостями організації освітнього процесу.

З урахуванням вищевикладеного, керівництвом Херсонської державної морської академії здійснено ряд заходів у напрямі запровадження елементів дистанційного навчання. Розроблено методичну модель навчання фізики курсантів вищих морських навчальних закладів, в основу якої покладено

навчальне мережне середовище, що містить спеціально розроблені навчально-методичні матеріали для вивчення дисципліни «Фізика», а також комплекс інструментів для організації спілкування суб'єктів освітнього процесу в асинхронному, синхронному та голосовому режимах. Методична модель призначена для розв'язання завдань, спрямованих на посилення прикладної спрямованості навчання фізики курсантів морських спеціальностей; впровадження оновлених методів і засобів навчання, що сприяють формуванню професійних компетентностей; здійснення цілеспрямованого управління процесом вдосконалення умінь самостійної роботи курсантів, їх здібностей до самоорганізації; створення і накопичення банку цифрових матеріалів; використання зовнішніх інформаційних ресурсів освітньої спрямованості. Для ефективного функціонування моделі необхідною умовою є урахування специфіки досліджуваної предметної області та рівня підготовленості курсантів до засвоєння знань з фізики. При побудові методичної моделі дистанційного навчання фізики на основі мережного середовища ми спиралися як на існуючі принципи дидактики, так і на принципи, що безпосередньо враховують його специфіку. Навчання фізики в мережному середовищі здійснюється в рамках різних форм організації навчальної діяльності, найбільш ефективними з яких є мережні лекції, семінари, практичні та лабораторні заняття, дискусії, консультації, навчальні телекомунікаційні проекти, веб-квести, мережні екскурсії та олімпіади тощо. Нами також розроблено структуру і змісту контенту мережного середовища дистанційного навчання фізики.

Вищеописана методична модель дистанційного навчання фізики на основі мережного середовища має такі можливості: ефективно створення навчальних курсів, поповнення баз електронних ресурсів, оновлення навчальних матеріалів, моделювання структури дисципліни «Фізика» на основі модульного принципу. Використання моделі дистанційного навчання фізики на основі мережного середовища забезпечує організацію повноцінного автономного процесу засвоєння знань з фізики майбутніми фахівцями річкового та морського транспорту, а також модернізацію та оптимізацію навчального процесу в умовах як денної, так і заочної форм навчання.